

FCI – Standard nr 119 / 29. 11. 2000 / D

SAKSA LÜHIKARVALINE LINNUKOER
(DEUTSCH KURZHAAR)

PÄRITOLU: Saksamaa.

KEHTIVA ORIGINALSTANDARDI AVALDAMISE
AEG:

25. 10. 2000.

KASUTUS: Mitmekülgse kasutusega jahikoer.

FCI KLASSIFIKATSIOON:

Rühm 7
Seisukoerad.

Alarühm 7.1.1
Kontinentaalsed seisukoerad.
Kontinentaalsed linnukoerad.

Töökatssetega.

LÜHIKENE AJALOO LINE ÜLEVADE :

Saksa lühikarvalise linnukoera ajalugu sai alguse koertest, keda kasutati, peaaesjalikult vahemeremaades, uluklindude võrkudega püüdmisel ja dresseeritud lindudega peetaval jahil. Prantsusmaa, Hispaania ja Flandria kaudu tulid seisukoerad saksa vürstikodadesse. Nende koerte olulisemaks iseärasuseks oli nende seisakuvõime. Suuremaks kasvas nõudlus seisukoerte järele peale seda, kui valmis esimene kaheraudne (1750). Koera eest lasti siis „lendav uluklind lennult“. Sellest sai alguse üleminek puhtalt seisukoeralt mitmekülgse kasutusotstarbega jahikoeraks. Tõuaretuse baasiks ja edasi arendamise alguseks sai alates 1897-ndast aastast sisse seatud saksa lühikarvalise linnukoera tõuraamat (*Zuchtbuch Deutsch Kurzhaar*). Prints Albrecht zu Solms-Braunfeld oli see, kes määratles tõutunnused, kehaehituse hindamise reeglid ja lõppude lõpuks mõtles välja ka jahikoerte töomaduste katsetamise lihtsad reeglid. Tänapäeval käivad saksa lühikarvalised linnukoerad läbi tiheda aretus- ning katsete filtri. Standardiga on ettenähtud see, milline tuleb saksa lühikarvalisel linnukoeral kui mitmekülgse kasutusega jahikoeral kehaehituselt olla. Talle on omane ka kõikide jahiomaduste säilimine kuni kõrge vanuseni.

ÜLDMULJE :

Kaunikujuline, harmooniline koer, kelle kehaehitusest kirkub jõudu, vastupidavust ja kiirust. Tasakaalustatud käitumine, sujuvad piirjooned, kuiv pea, hea asetusega saba, tihe, laikiv karv ja pika ulatusega harmooniline liikumine rõhutavad tema suursugusust.

OLULISED PROPORSIOONID :

Kerepikkus võib turjakõrgust vaid veidi ületada.

KÄITUMINE / ISELOOM :

Kindel, tasakaalukas, usaldusväärne, vaoshoitud temperament, mitte närviline, arg ega agressiivne.

PEA :

Kuiv, markantne, mitte liiga kerge ega ka liiga raske; nii tugevuselt kui ka pikkuselt kehakujule ja sugupoolele vastav.

PEAPIIRKOND :

Kolju : Piisava laiusega, tasaselt kumerdunud lauba-osa, nõrgalt väljendunud kuklakühm, mitte liiga sügav laubavagu, märgatavalt arenenud kulmukaared.

Üleminek laubalt koonule : Ainult mõõdukalt väljendunud.

NÄOPIIRKOND :

Ninapeegel : Mõnevõrra esiletungiv. Ninasõõrmed on piisavalt avatud, laiad ja liikuvad. Peaasjalikult pruun, **mustadel või mustkimmel koertel siiski must**. Ainult valge põhivärviga koertel võib ninapeegel olla ka lihakarva või laiguline.

Koon : Pikk, lai, sügav ja tugev, et kergendada koeral uluki õigel viisil kandmist. Külgvaates on koonuselg kerge kumerusega kõikides võimalikes üleminekuvormides suursuguse kujuga kreeka ninast kuni ainult kerge kühmuni sirgel koonuseljal, mis on isastel koertel tugevamini väljendunud. Samuti lubatud täiesti sirge koonuseljajoon on aga vähem tüüpiline, nõgus (konkaavne) koonuselg on tõsine viga.

Mokad : Liibuvad, mitte ülearu ripuvad, hästi pigmenteerunud. Ninast alates kuni jagunemiseni laskuvad peaaegu otse alla, suunduvad seejärel ühtlase kaarena mõõdukalt väljendunud suunurgani.

Lõuad / Hambad : Tugevad lõualuud perfektse, korrapärase ja täiskomplektse hammastikuga kääritaolises hambumuses, kusjuures ülemised lõikehambad katavad

ilma vahe ruumi jätmata alumisi ja hambad on lõualuudes otse; hambavalemile vastavalt 42 tervet hammast.

Põsed : Tugevad, hästi lihaselised.

Silmad : Keskmise suurusega, mitte välja pungituvad ega ka sügaval asetsevad. Ideaalne värv on tumepruun. Silmalaud on tihedalt liibuvad.

Kõrvad : Mõõduka pikkusega, kõrge ja laia asetusega, lamedad ja pöördumiseta tihedalt piki pead ripuvad, tipust tõmbilt ümardunud. Mitte liiga lihavad ega ka liiga õhukesed. Ettesuunas tõmmatud kõrva poolituskoht jääb umbes suunurga kohale.

KAEL :

Üldmuljega harmoonilises pikkuses, kere suunas ühtlaselt laienev. Hästi lihaseline ja veidi kumerdunud kukal. Tihedalt liibuv kurgunahk.

KERE :

Ülajoon : Sirge või veidi laskuv.

Turi : Märgatav.

Selg : Kindel, hästi lihaseline. Lülisamba ogajätked peavad olema lihastega kaetud.

Nimme (lanne) : Lühike, lai, lihaseline, sirge või kergelt kumer. Üleminek seljalt nimmele on trimmis ja hästi tihe.

Laudjas : Lai ja piisava pikkusega, saba suunas vaid veidi laskuv, heade lihastega, mitte lühike ja kõhetunud.

Rindkere : Sügavam kui lai, hästi väljakujunenud eesrinnaga ja võimalikult pikalt taha ulatuva rinnakuluuga. Rinnakuluu ja küünarnukid peavad asuma samal kõrgusel. Roided on hästi kaardunud, mitte lamedad ega ka tünnikujulised. Tagumised roided ulatuvad hästi taha.

Alajoon ja kõht : Kulgeb elegantse kaarena tagasuunas kergelt üles tõmmatult, kuiv.

SABA :

Kõrge asetusega, tüvest tugev, seejärel ahenev, keskmise pikkusega. Jahikasutuses oleval koeral umbes poole pikkuseni lühendatud. Rahulikult olekus rippuvas asendis, liikumisel horisontaalselt ning mitte liiga kõrgel üle seljajoone või liigselt kaardunud. (Maades, kus sabade kupeerimine on seaduseandja poolt keelatud, peab saba jääma loomulikuks. Sel juhul ulatub saba kuni kannaliigeseni ja hoidub sirgena või kergelt saablikujuliselt).

JÄSEMED:**ESIJÄSEMED :**

Üldmulje : Eestvaates sirged ja paralleelsed, külgsuunas hästi kere toetavad esijalad.

Õlad : Kaldus ja tahapoole suunatud asendis lamedalt liibuvad labaluudega. Tugev, kuiv lihastik. Hea nurgaga labaluu ja õlavarre vahel.

Õlavarred : Võimalikult pikad, heade ja kuivade lihastega.

Küünarnukid : Kerele liibuvad, samas siiski mitte külgedesse surutud, mitte välja- ega sissepoole pööratud, asetsevad üsna tagapool. Hea nurgaga õlavarre ja küünarvarre vahel.

Küünarvarred : Sirged, piisavate lihastega. Tugevad, mitte jämedakoelised luud.

Randmeliigesed : Tugevad.

Kämblad : Küünarvarre ja kämbla vahel on minimaalne nurk, kuid mingil juhul pole need jäigad.

Esikäpad : Ümarad kuni lusikakujulised, tihedalt kokku surutud, piisavalt kumerdunud varvastega. Tugevad küüned. Sitked, vastupidavad käpapadjandid. Need liiguvad paralleelselt, mitte sisse- ega väljapoole pööratud ei seismisel ega ka liikudes.

TAGAJÄSEMED :

Üldmulje : Tagantvaates sirged ja paralleelsed. Head nurgad. Tugevad luud.

Reied : Pikad, laiad ja lihaselised. Hea nurgaga vaagna ja reieluu vahel.

Põlved : Tugevad, hea nurgaga reie ja sääre vahel.

Sääred : Pikad, lihaselised ja soonilised. Hea nurgaga sääre ja põia vahel.

Kannaliigesed : Tugevad.

Pöiad : Püstise seisuga, tugevad.

Tagakäpad : Ümarad kuni lusikakujulised, tihedalt kokku surutud ja piisavalt kumerdunud varvastega. Tugevad küüned. Sitked, vastupidavad käpapadjandid. Need liiguvad paralleelselt, mitte sisse- ega väljapoole pööratud ei seismisel ega ka liikudes.

LIIKUMINE :

Pika ulatusega, tugeva tagtõuke ja vastava esisammuga, sirgjooneliselt ja paralleelselt liikuvate ees- ja tagajalgadega, mis seejuures on korralikult välja sirutatud. Ebasoovitav on küliskäik.

NAHK :

Tihedalt liibuv, ilm nahavoltideta.

KARVKATE:**KARV :**

Lühike ja tihe, peab katsumisel tunduma kare ja kõva. Peas ning kõrvadel on karv peenem ja lühem, saba alapoolel mitte oluliselt pikem. Kogu keha peab olema karvkattega kaetud.

VÄRVUS :

- Pruun, ilma märgisteta.
-

- Pruun, mõõdukate valgete või tähniliste märgistega rinnal ja jalgadel.
- Tume pruunkimmel pruuni peaga, pruunide laikude või täppidega. Siinkohal kirjeldatud värvusega koera põhivärv ei ole mitte pruun valgega või valge pruuniga, vaid karvkate moodustub pruunide ja valgete karvade segust, mis annab koerale praktilises jahikasutuses erilise väärtuse – ta on taustast silmatorkavalt erinev. Tagajalgade siseküljel ja sabatipus on värvus tavaliselt heledam.
- Hele pruunkimmel pruuni peaga, pruunide laikudega, pruunide täppidega või ilma laikudeta. Selle värvuse korral esineb pruune karvu vähem ning ülekaalukamalt esineb valgeid karvu.
- Valge, pruuni peajoonise, pruunide laikude või täppidega.
- Must värv samades nüanssides pruuniga nagu pruunkimmel-värvuste puhul.
- **Lubatud on kollase piirdemärgise esinemine.**
- Lubatud on nii lauk, otsmikutäht kui ka tähnilised mokad.

SUURUS :

Turjakõrgus : isased : 62 kuni 66 cm,
emased : 58 kuni 63 cm.

VEAD :

Kõiki kõrvalekaldeid eeltoodud punktidest tuleb lugeda vigadeks, mille aste hindamisel sõltub otseselt kõrvalekalde ulatusest.

- Fehler in der Aufrichtung, vead sugupooletüübis.
- Liiga lühike koon.
- Liigselt arenenud või liiga mõõdukad mokad.
- Kuni 2 hamba puudumine P1 ja M3 hulgast, s.t nelja P1 ja kahe M3 hulgast võib ühtekokku puududa kõige enam 2 hammast.

- Liiga heledad silmad. Helekollased kullipilgulised silmad.
- Liiga pikad, liiga lühikesed, liiga rasked, liiga kitsa asetusega või pöörduvad kõrvad.
- Lõtv kurgualuse nahk.
- Kergelt kumerdunud selg.
- Liiga lühike laudjas.
- Liiga sügav rindkere.
- Liiga kõrgele ülespoole seljajoont tõusev saba või tugevasti kaarduv saba.
- Välja- või sissepoole pöörduvad küünarnukid. Koondvarvane või harkvarbane seis, kitsas seis või lai seis.
- Jäigad tagajäsemed.
- Kerge rangjalgsus, kerge kooskandsus või kitsas tagajalgade seis.

RASKED VEAD :

- Raskepärane, toores, jämedaluuline kehaehitus.
- Rõhutatud üleminek laubalt koonule.
- Lihakarva või laiguline ninapeegel (välja arvatud valge põhivärvi korral).
- Terav koon. Jõnksuga (konkaavne) koonuselg.
- Niihästi täielik kui ka osaline otsehambumus. (Üle 4 aasta vanustel koertel ei mõjuta kulumisest tingitud nn vanuse otsehambumus koera hinnet juhul, kui ajaliselt varem toimunud aretusülevaatusel, mille on läbi viinud tõuklubi, on tuvastatud koeral varasem korrektne hambumus).
- Märgatav kumeraseljalisus. Kerge nõgusselgsus.
- Oluliselt puudulik rinnasügavus. Ebapiisavalt arenenud eesrind. Liiga lame või tünnikujuline rinnakorv.
- Tugevasti väljapööratud või tugevasti sissepööratud küünarliigesed.
- Pehmed, liiga tugevalt läbivajunud randmeliigesed.
- Jäigalt püstised kämblad.

- Tugevalt kooskandsed või tugevalt rangjalgsed tagajalad nii seisul kui ka liikumisel.
- Tagakõrge kehaehitus.
- Lõdvalt varbad.
- Lamedad käpad.
- Raskepärane liikumine.
- Kõrvalekaldumine lubatud turjakõrgusest rohkem kui 2 cm võrra.

DISKVALIFITSEERIVAD VEAD :

- Järsud kõrvalekalded sugupooltübist.
- Rohkem kui 2 hamba puudumine järgmiste hammaste hulgast : 4 P1 ja 2 M3. Ühe või mitme hamba puudumine ülejäänud hammaste hulgast (peale P1 ja M3). Iga hammas, mis ei ole vaatlemisel nähtav, tuleb lugeda puuduvaks hambaks, välja arvatud juhul, kui on tõestatud, et ajaliselt varem toimunud aretuskoorte ülevaatuse raames, mille on korraldanud tõuklubi, on puuduva hamba varasem olemasolu tuvastatud.
- Üle- ja alahambumus, segahambumus ning ka kõik selle üleminekuvormid.
- Liigsed hambad, hambareast väljapool asuvad hambad.
- Lõua- ja mokalõhe.
- Hästi lõdvad silmalaud, ektroopium, entroopium, distichiasm (kahekordne ripsmerida).
- Tugev nõgusselgsus. Lülisamba kõverdumised.
- Deformeerunud rinnakorv, nt „sissevajunud rind“.
- Lisavarbad ja lisaküüned.
- Igat liiki närvikava nõrkus.

Märkus : Isastel peab olema kaks nähtavalt normaalselt arenenud ja täielikult munandikotti laskunud munandit.

Maret Kärsti tõlge

saksakeelsest originaalist, märts 2005

heaks kiidetud EKL juhatuses 06.07.2006 protokoll nr 8